

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему : «Управління прибутком підприємства»

Виконавець:

студентка 6 курсу фінансово-
економічного факультету

Живица Софія Аркадіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.с.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах нестабільного ринкового середовища та конкуренції значно зростає важливість ефективної роботи підприємства, яка вимірюється, насамперед, у конкретних фінансових результатах - у прибутку. Саме отримання прибутку є головною метою підприємницької діяльності. Прибуток не тільки основне внутрішнє джерело формування внутрішніх ресурсів фінансування підприємства, яке служить засобом для забезпечення розширеного відтворення та розвитку підприємства, але й база для зростання національної економіки в цілому. Перерозподіляючись через податкову систему, прибуток підприємств є важливим джерелом надходжень коштів для держави. За останніми даними Державного комітету статистики України за січень–червень 2018 року рівень збитковості українських підприємств становив 28,3%, а сума чистого збитку становила 99956,2 млн. грн., а практика господарювання підприємств в країнах СНД свідчить, що 70% суб'єктів господарювання виходять з ринку по причині непродуманого та нераціонального управління прибутком. Саме тому, проблема грамотного і ефективного управління прибутком підприємств є актуальним питанням для економіки України в сучасних умовах. Управління формуванням, розподілом та використанням прибутку є одним з найважливіших елементів, яким повинні оволодіти керівники та фінансові менеджерами для вдалого забезпечення підприємству конкурентних переваг та можливості існування на ринку.

Проблеми вдосконалення напрямів використання прибутку підприємства в різних аспектах, а також питання управління прибутком досліджували науковці України і зарубіжжя, зокрема: А. Сміт, К.Маркс, Ф. Найт, Білик В.О., Бланк І.О., Блонська В. І., Поддєрьогін А. М., Худа В. В., Єпіфанова І. Ю., Онисько С.М., Семенов Г.А, Скибенко С. Т., Скрипник М. І., Хістієва О.В., Худа В. В., Юрчишена Л.В. та ін. Однак необхідно зазначити, що, незважаючи на значну кількість наукових праць та істотні досягнення в цій галузі, низка питань теоретико-методичного та практичного характеру з управління, формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві залишається остаточно нерозв'язаною. Розвиток механізму управління прибутком підприємства в умовах кризових явищ потребує більш детальної систематизації як факторів впливу на процеси управління прибутком підприємств в Україні, так і тенденцій розвитку зазначених процесів.

Мета даної кваліфікаційної роботи: поглиблення та удосконалення теоретичних знань стосовно досліджуваної теми, узагальнення опрацьованої інформаційної бази, втілення аналізу фінансових показників діяльності та системи управління підприємством на прикладі ТОВ «Анкор», за допомогою логічних навичок розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесів формування, планування, розподілу прибутку в умовах ринкового середовища на прикладі досліджуваного підприємства.

Для досягнення цієї мети були поставлені наступні завдання:

– описати сутність категорії прибутку та комплексного процесу управління ним, разом з цим розгляд основних принципів, завдань, функцій та механізмів предмета дослідження;

– дослідити та проаналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства та можливі проблеми у системі управління прибутком;

– запропонувати та обґрунтувати можливі шляхи удосконалення управління прибутком на підприємстві, можливість використання закордонного досвіду щодо цього процесу та виявлення можливих резервів збільшення прибутку.

Об'єктом дослідження у дипломній роботі виступає комплексний процес управління прибутком на підприємстві у сучасному ринковому середовищі та аналіз ефективного процесу управління.

Предметом дослідження теоретико-методичні засади та практичні аспекти управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Анкор».

Методи дослідження які використовуються у роботі є : загальнонаукові методи теоретичного дослідження, а саме , синтезу та аналізу - для деталізації предмета дослідження та вивчення його функціональних та структурних складових ; прикладного дослідження та системного аналізу - для надання характеристики якості щодо фінансово-господарської діяльності підприємства та інсуючої системи керування прибутком ; методи економіко-математичного моделювання за допомогою програми Excel - для прогнозування прибутковості підприємства; графічний метод - для побудови ілюстративного матеріалу.

Інформаційна база дослідження: наукові публікації та монографічні видання українських та закордонних вчених, підручники з фінансового менеджменту та фінансового аналізу, нормативно-законодавчі акти України, матеріали наукових конференцій і фахових видань, аналітичні матеріали Державної служби статистики України, інформація з мережі Інтернет, дані фінансової звітності підприємства.

Наукова новизна та практична цінність отриманих результатів полягає в тому, що дослідницькі та аналітичні напрацювання можуть використовуватися як практичне джерело для потенційних користувачів та менеджерів підприємства, зацікавлених у процесі управління прибутком.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменування) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 103 сторінки. Основний зміст викладено на 88 сторінках. Робота містить 29 таблиць, 24 рисунки.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Розподіл і використання прибутку підприємства: управлінський аспект» // V Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. Проблеми та розвиток економічних систем в умовах глобальної нестабільності, 12-13 жовтня 2018 року, м. Миколаїв, Україна.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти управління прибутком підприємства»* розглянуто теоретичні підходи до визначення поняття прибутку як об'єкта управління та сутності системи управління прибутком підприємства та її необхідність. Наведені основні завдання управління, принципи, на яких воно базується, описані фактори, що можуть впливати на управління прибутком, окреслено механізм управління та основні функції.

Отже, визначено, що система управління прибутком - одна з головних умов успішної та стабільної роботи суб'єкта господарювання. Її стратегічним завданням є забезпечення добробуту власників підприємств в певний момент часу і у майбутньому розвитку підприємства.

На практиці реалізація управління прибутком підприємства здійснюється через відповідний механізм, що, в свою чергу, з двох підсистем : управління формуванням прибутку та використанням і розподілом .

У другому розділі *«Практичні аспекти управління прибутком на прикладі ТОВ «Анкор»»* проаналізовано фінансові показники діяльності підприємства за абсолютними та відносними показниками у 2015- 2017 рр. : фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ймовірності банкрутства.

Всі показники фінансової стійкості ТОВ «Анкор» мають негативну динаміку у часі за останні два роки. Підприємство фінансово не стійке, залежить від зовнішніх джерел фінансування, і за останні два роки ця залежність посилилася. Не дивлячись на те, що в структурі джерел фінансування власний капітал має малу частку, у підприємства є власні оборотні кошти.

За результатами аналізу методів прогнозування ймовірності банкрутства - тест Таффлера було виявлено, що ТОВ «Анкор» що на протязі всього періоду 2015-2017 років ймовірність банкрутства мінімальна. Проте, в динаміці відбулося значне зниження цього показника.

У третьому розділі *«Шляхи покращення управління прибутком ТОВ «Анкор»»* запропоновані заходи щодо удосконалення системи керування прибутком ТОВ «Анкор» та можливість впровадження закордонного досвіду. Визначено, що головною метою управління прибутком на підприємстві має бути визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості. Запропонована структурно-логічна схему процесу управління прибутком в ТОВ «Анкор».

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі на тему «Управління прибутком підприємства» на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «Анкор» проведено комплексне дослідження, з якого було винесено ряд висновків.

По-перше, прибуток - найважливіша фінансова категорія. Він є показником, що відображає фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва.

Одночасно прибуток впливає на зміцнення комерційного розрахунку, інтенсифікацію виробництва при будь-якій формі власності. Він є не лише джерелом забезпечення внутрішньогосподарських потреб підприємств, а й джерелом формування бюджетних коштів держави. Висока роль прибутку в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників і персоналу визначають необхідність безупинного й ефективного керування ним.

Управління прибутком являє собою систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень по всіх основних аспектах його формування, розподілу і використання на підприємстві.

Головною метою управління прибутком є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному і перспективному періоді. Ця головна мета покликана забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників з інтересами держави і персоналу підприємства.

Процес управління прибутком підприємства базується на визначеному механізмі, який являє собою систему основних елементів, що регулюють процес розробки і реалізації управлінських рішень в області його формування, розподілу і використання.

У другому розділі дипломної роботи були проаналізовані практичні аспекти управління прибутком на прикладі підприємства ТОВ «Анкор». Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Анкор» показав, що відбулося розширення діяльності підприємства протягом 2016-2017 років у порівнянні до 2015 року. Активи підприємства майже повністю представлені оборотними активами, необоротні активи мають дуже малу питому вагу – на кінець 2017 року вони займають 1,1% в структурі балансу. Така структура активів обумовлена видом діяльності організації – діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії та надання послуг технічного консультування у цих сферах. Основна маса поточних активів сформована за рахунок дебіторської заборгованості (69% на кінець 2017 року). Активи ТОВ «Анкор» сформовані в основному за рахунок залучених засобів, а саме – поточних зобов'язань. Протягом періоду маємо зростання сум власного капіталу, але в структурі пасивів частка власного капіталу зменшилася з 57,0% у 2015 році до 27,3% у 2017 році. Проведення оцінки ліквідності балансу дозволило зробити висновок про те, що баланс підприємства є неліквідним – виконується тільки одна з чотирьох умов ліквідності балансу. Аналіз платоспроможності показав, що в 2015 році підприємство було ліквідним та платоспроможним, за два роки рівень платоспроможності значно знизився і його не можна вважати платоспроможним, оскільки значення показників недостатні. Всі показники фінансової стійкості ТОВ «Анкор» мають негативну динаміку у часі за останні два роки. Підприємство фінансово не стійке, залежить від зовнішніх джерел фінансування, і за останні два роки ця залежність посилилася. Не дивлячись на те, що в структурі джерел фінансування власний капітал має малу частку, у

підприємства є власні оборотні кошти, оскільки вартість необоротних активів мала. В динаміці відбувається поступове зростання сум власних оборотних коштів, оскільки суми власного капіталу зростають швидше за зростання вартості необоротних активів. Продуктивність праці на підприємстві щороку зростає, оскільки кількість працівників не змінилася, а суми чистого доходу зросли. Для визначення ймовірності прогнозування банкрутства ТОВ «Анкор» було використано модель Таффлера, результати розрахунків показали, що на протязі всього періоду 2015-2017 років ймовірність банкрутства мінімальна. Проте, в динаміці відбулося значне зниження цього показника. Відповідно можна зробити висновок про низьку ймовірність банкрутства, але треба терміново вжити заходів зі стабілізації ситуації, оскільки при залишенні такої динаміки вірогідність банкрутства з'явиться вже в наступному році.

Оцінка системи управління прибутком на підприємстві ТОВ «Анкор» показала, що в динаміці за всіма показниками прибутку відбулося зниження в 2016 році та зростання в 2017 році. На кінець досліджуваного періоду підприємство отримало чистий прибуток в розмірі 189,7 тис. грн. Основним та єдиним джерелом формування доходів протягом всього досліджуваного періоду є дохід від реалізації продукції. Чистий прибуток в 2015 році в майже рівних долях було розподілено до фондів споживання та накопичення – відповідно 55% та 40%. В 2016-2017 роках чистий прибуток у більшій мірі використано на споживання (60%). Резервний фонд становить лише 5% чистого прибутку. Максимальні рівні рентабельності зафіксовано в 2015 році. В 2017 році всі показники знизилися у порівнянні як до 2016, так і 2015 року. В цілому всі значення рентабельності підприємства мають достатні значення на протязі 2015-2017 років, що свідчить про ефективність господарської діяльності підприємства. Але якщо проаналізувати динаміку, то на кінець періоду рівень ефективності роботи підприємства знизився. Трендова модель прогнозування рівня прибутковості ТОВ «Анкор» на 2018-2019 рр. показала тенденцію до зменшення всіх видів прибутку підприємства.

Дослідження резервів підвищення прибутку ТОВ «Анкор» показало, що в 2016 р. зменшення рівня рентабельності спричинило значне скорочення валового прибутку. В 2017 р. позитивний вплив на збільшення валового прибутку надало як зростання чистого доходу, так і зростання чистої рентабельності. Відповідно ці чинники є основними резервами зростання валового прибутку підприємства. Необхідно відзначити, що збільшення прибутку ТОВ «Анкор» можливе за рахунок: нарощення обсягів надання послуг; здійснення заходів щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників; зменшення рівня поточних витрат; кваліфікованого здійснення цінової політики; грамотної побудови ділових відносин з постачальниками, посередниками, покупцями; покращення системи маркетингу на підприємстві; удосконалення якості надання послуг; постійного проведення наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів.

В роботі були досліджені можливості використання зарубіжного

досвіду управління прибутком підприємства. Аналіз особливостей управління формуванням прибутку підприємств в розвинутих зарубіжних країнах показав, що є підстави стверджувати про існування різних методик формування прибутку як фінансового результату у зарубіжних країнах. Розбіжності у визначенні прибутку у різних країнах обумовлені, в першу чергу, розбіжностями в нормативно-правових актах країн. Однак було встановлено, що механізми визначення прибутку як фінансового результату в різних країнах мають спільні критерії, що полягають, по-перше, в тому, що величину прибутку можна чітко визначити, по-друге, визначення підсумкового показника полягає у зіставленні доходів і витрат у звітному періоді. Аналіз особливостей управління розподілом прибутку в зарубіжних країнах дозволяє стверджувати про широку практику застосування програм участі працівників у одержуваному прибутку. Досить широко поширені ці програми і в країнах Європейського союзу, так у Великобританії системами участі в прибутках охоплено 16 % усіх працюючих за наймом, і їх популярність зростає. Участь у прибутках поширено у Японії, Франції, Швеції, Німеччині, Бельгії, Данії тощо. Саме програми участі у прибутку є однією з причин високого рівня трудової мотивації працівників і конкурентоспроможності продукції, що виробляється.

В кваліфікаційній роботі обґрунтовані основні напрямки удосконалення управління прибутком в ТОВ «Анкор». Визначено, що головною метою управління прибутком на підприємстві має бути визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості. Система управління прибутком в ТОВ «Анкор» повинна вирішувати такі завдання: забезпечення максимізації розміру прибутку, що формується відповідно до ресурсного потенціалу підприємства; забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку і допустимим рівнем ризику; забезпечення високої якості прибутку, що формується; забезпечення виплат необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства; забезпечення формування відповідного обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства на майбутній період; забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства; забезпечення ефективності програм участі персоналу щодо прибутку. В роботі обґрунтована необхідність формування стратегії управління прибутком на підприємстві. З цією метою автором запропонована структурно-логічна схема процесу управління прибутком в ТОВ «Анкор».

АНОТАЦІЯ

Живица С.А. «Управління прибутком підприємства»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою «Фінансовий та страховий менеджмент»
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес управління прибутком підприємства.

У роботі розглянуті теоретичні основи управління прибутком суб'єктів господарської діяльності. Проведений аналіз практичних аспектів управління прибутком підприємства, яке працює в сфері надання послуг морської гідротехніки. Обґрунтовані шляхи покращення механізму управління прибутком підприємства.

Ключові слова: прибуток, підприємство, управління, аналіз, резерви, зарубіжний досвід, удосконалення.

ANNOTATION

Zhyvytsa S. «**Management of enterprise profit**»
qualification work for obtaining an educational master's degree
072 «Finance, banking and insurance»
master's program in «Financial and insurance management»
Odessa national economic University, Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of research – the process of profit management.

Diploma thesis deals with the theoretical basis of profit management of business entities. The analysis of practical aspects of profit management of the enterprise, which operates in the provision of marine hydraulic engineering services. The ways to improve the mechanism of profit management of the enterprise are substantiated.

Keywords: profit, enterprise, management, analysis, reserves, foreign experience, improvement.